

တရားမပြင်ဆင်မှု

တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီး ဦးကျော်ဝင်းရှေ့တွင်

ဦးစိုးရပါ ၁၀ ဦး

နှင့်

ဦးနေလစိုး *

+ ၂၀၁၀

ဇူလိုင်လ

၂၇ ရက်

အမွေရှင်နှင့်တရားလို၊ တရားပြိုင်တို့သည် ပုဏ္ဏားလူမျိုး၊
ဟိန္ဒူ ဘာသာကိုးကွယ်သူများဖြစ်ပါက ဟိန္ဒူဥပဒေ
(ဒါယျဘာဂဥပဒေ) အရ အမွေပုံစီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု
စွဲဆိုခွင့်ရှိ မရှိ။

ဟိန္ဒူဥပဒေ (ဒါယျဘာဂဥပဒေ) အရ အမွေပုံ
ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲပေးရန် စွဲဆိုမှု၊ အမှုပုံစံမှန်ကန်ခြင်းရှိ
မရှိ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ဟိန္ဒူကျမ်း အပိုဒ် ၃၁ (၂) တွင် အောက်ပါအတိုင်း
ရေးသားဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်-

" 31 (2) According to the Dayabhaga school two
or more persons inheriting jointly take as

* ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ တရားမပြင်ဆင်မှုအမှတ် ၁၆၉။

+ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ် ၁၀၇ တွင် ချမှတ်သော
၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက်စွဲပါ မန္တလေးတိုင်းတရားရုံး၏
စီရင်ချက်နှင့်အမိန့်ကို ပြင်ဆင်မှု။

tenants-in-common, except only (1) widows, and (2) daughters who take as joint tenants with rights of survivorship."

၂၀၁၀
ဦးစိုးရပါ ၁၀
နှင့်
ဦးနေလစိုး

ထို့ကြောင့် မုဆိုးမနှင့်သမီးမှအပ ကျန်အမွေဆက်ခံသူများသည် ကိုယ့်အစုနှင့်ကိုယ့်အစုလိုက် (tenant in common) အမွေဆက်ခံကြပြီး မုဆိုးမနှင့်သမီးတို့သည် စုပေါင်းအမွေဆက်ခံ (joint tenant) ကြကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

ဒါယာဘာဂဥပဒေ (Dayabhaga Law) အရ ပစ္စည်းခွဲဝေခြင်း(Partition) နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အခန်း ၁၇၊ အပိုဒ် ၃၄၈ ၏ဥပမာအရ ဆိုလျှင် မုဆိုးမဖြစ်သူသည် ဟိန္ဒူဇာတိများဖြစ်သူ၏အမွေကို အကန့်အသတ်ဖြင့် ဆက်ခံခွင့် (Limited Estate) ကိုသာရရှိသောကြောင့် ပစ္စည်းခွဲဝေပေးစေလိုမှု စွဲဆိုရန်ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

သား၊ မြေးသား၊ မြစ်သားတို့နှင့်ပတ်သက်၍ အပိုဒ် ၃၄၉ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်ကိုတွေ့ရသည်-

349. Sons, grandsons and great-grandsons.-

Under the Dayabhaga law a son is not entitled to a partition of the coparcenary property against his father. The reason is that a son, according to that law, does not acquire by birth any interest in ancestral property. The same rule applies to grandsons and great-grandsons { ss 273- 274}.

သို့ဖြစ်၍ ဒါယုဘာဂဥပဒေအရ သား၊ မြေးသားနှင့် မြစ်သားတို့သည် အမွေပစ္စည်းကို ခွဲဝေပေးစေရန်အတွက် “ပစ္စည်းခွဲဝေပေးစေလိုမှု” (Suit for Partition) စွဲဆိုခြင်းမပြုနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

ဤအမှုတွင် တရားလို (၂) မောင်နေလစိုးသည် အမွေရှင်အဘိုးဖြစ်သူ ဟိန္ဒူဘာသာဝင် ဦးအောင်ညိမ်းကျန်ရစ်သော အမွေပစ္စည်းကို ခွဲဝေခံစားခွင့်ပြုရန် “အမွေပုံစီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု” (Administration Suit) စွဲဆိုခြင်းဖြစ်ရာ ဒါယုဘာဂဥပဒေ၊ ဟိန္ဒူဥပဒေကျမ်းအပိုဒ် ၃၄၉ နှင့် ညီညွတ်မှုရှိသဖြင့် အမှုပုံစံမှားယွင်းသည်ဟု မဆိုသာချေ။

- လျှောက်ထားသူများအတွက် - ဦးလွန်းမောင်
တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ
- လျှောက်ထားခံရသူအတွက် - ဦးမျိုးမြင့်
တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ

မန္တလေးတိုင်းတရားရုံး တရားမကြီးမှုအမှတ် ၁၀၇/ ၂၀၁၀ တွင် တရားလိုဒေါ်ဝင်းမာနှင့်သားမောင်နေလစိုးတို့က တရားပြိုင် ဦးစိုးရပါ-၁၀ ဦးတို့အပေါ် အမွေပုံစီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှုစွဲဆိုသည်။ တိုင်းတရားရုံးက ငြင်းချက်အမှတ် (၄ နှင့် ၅) တို့ကို ပဏာမငြင်းချက် အဖြစ်ကြားနာပြီး အမှုပုံစံမှားယွင်းနေသည်ဆိုသည်မှာမမှန်ကြောင်း၊ တရားလို (၁) အား အမှုသည်အဖြစ်မှ ဖယ်ထုတ်ကြောင်း အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ အမိန့်ကို တရားပြိုင်ဦးစိုးရ ပါ-၁၀ ဦးတို့က ကျေနပ်မှုမရှိသဖြင့် ဤတရားမပြင်ဆင်မှုကို တင်သွင်းသည်။

မန္တလေးတိုင်းတရားရုံး၏စီရင်ချက်တွင် ပဏာမငြင်းချက် အမှတ် (၄) နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဆိုလွှာအပိုဒ် ၈ တွင် တရားလို (၂) သည် အမွေရှင်၏မြေးတော်စပ်ပြီး ကွယ်လွန်သူ အဘိုးအဘွားတို့ ကျန်ရစ်သောပစ္စည်းများကို မြေးတစ်ဦးအဖြစ် ဦးကြီးတော်စပ်သူများ နှင့်အတူ အညီအမျှခွဲဝေခံစားခွင့်ရှိသဖြင့် ကွယ်လွန်သူအဘိုးအဘွား တို့ကျန်ရစ်သောပစ္စည်းများတွင် တရားလိုများမိသားစုသည် ၄ပုံ ၁ပုံ ခံစားခွင့်ရှိသည်ဟု အဆိုပြုထားသဖြင့် တရားလို (၂) ၏ ရပိုင်ခွင့်ကို တောင်းဆိုသည်မှာမြင်သာကြောင်း၊ အမွေဆိုင်မဟုတ်သူသည် အမွေပစ္စည်းတစ်ရပ်လုံးကို လက်ရှိထားသူမဟုတ်လျှင် အမှုသည် အဖြစ် ပါဝင်ရန်မလိုအပ်ကြောင်း သုံးသပ်လျက် တရားလို (၁) သည် အမွေဆိုင်မဟုတ်၍ အမှုမှဖယ်ထုတ်ထိုက်သည်ဆိုသည်မှာမှန် ကြောင်း၊ အမှုပုံစံနှင့်သက်ဆိုင်သော ပဏာမငြင်းချက်အမှတ် (၅) နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရားလိုသည် ၎င်းအဆိုပြုသည့်အတိုင်း မှန်ကန် ကြောင်း သက်သေထင်ရှားပြသနိုင်ပါက တောင်းဆိုသော သက်သာ ခွင့်ကို ပေးနိုင်လျှင် အမှုပုံစံမှန်ကန်၍ အဆိုပြုချက်အတိုင်း မှန်ကန် ကြောင်း သက်သေထင်ရှားပြသနိုင်သည့်တိုင်အောင် တောင်းဆိုသော သက်သာခွင့်ကိုမပေးနိုင်လျှင် အမှုပုံစံမှန်ကန်ရန်အကြောင်းမရှိ ကြောင်း၊ တရားလို (၂) သည်အမွေရှင်၏ မြေးတော်စပ်သူဖြစ်ကြောင်း၊ ကွယ်လွန်သူအဘိုးအဘွားတို့ ကျန်ရစ်သောပစ္စည်းတွင် ဦးကြီး တော်စပ်သူများနှင့်အတူ အညီအမျှခွဲဝေခံစားခွင့်ရှိကြောင်း အဆိုပြုချက်များသည် တရားလို (၂) က သက်သေထင်ရှားပြသရမည့် အချက်များဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်ကာ အမှုပုံစံမှားယွင်းနေသည် ဆိုသည်မှာ မမှန်ကြောင်း ဖြေဆိုဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူတို့၏ရှေ့နေက မူလမူတရားလိုက အမွေရှင်

များ၊ သားသမီးများသည် ပုဏ္ဏားလူမျိုး၊ ဟိန္ဒူဘာသာကိုးကွယ်သူဟု အဆိုပြုထားကြောင်း၊ တရားလိုများက မိတ္တက္ကရူပဒေ (Mitakshara Law) ဖြင့် သို့မဟုတ် ဒါယုဘာဂဥပဒေ (Dayabhaga Law) ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရန် လျှောက်ထားခြင်းမရှိသောကြောင့် အဆိုလွှာ သည် ပြည့်စုံမှုမရှိကြောင်း၊ ဟိန္ဒူများမှာ သီးခြားပုဂ္ဂလိကပိုင်ဟူ၍ မရှိဘဲ မိသားစုတစ်စုလုံးက စုပေါင်းပိုင်ဆိုင်ကြကြောင်း၊ မိသားစုဆိုရာ၌ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေအရ အမွေစားအဖြစ် အမျိုးသမီးများမပါ ကြောင်း၊ ဒေါ်မာလာပါ-၅ နှင့် ဒေါ်မြင့်မြင့်နိုင်ပါ-၄ အမှု^(၁) တွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ တရားရုံးများတွင် အမွေဆက်ခံရေး၊ အမွေခွဲဝေရေးစသည်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ အမှုဖြစ်ပွားလျှင် အမွေရှင်နှင့်သက်ဆိုင်သော မိသားစုဥပဒေအရ အဆုံးအဖြတ်ပြုရန် မြန်မာနိုင်ငံတရားဥပဒေများအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃ (၁) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားကြောင်း ထုံးပြုထားသောကြောင့် တရားလို၏အဆိုလွှာအရ ဟိန္ဒူဥပဒေအရ အမွေခွဲဝေရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဟိန္ဒူဥပဒေတွင် ဟိန္ဒူလူမျိုးတို့သည်ပစ္စည်းများကို ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်သူများ (Joint Tenacy) ဖြစ်သောကြောင့် အမွေပုံစံမခန့်ခွဲပေးစေလိုမှုစွဲဆိုခြင်းမပြုနိုင်ကြောင်း၊

ဒေါ်ခင်တင့်ပါ၅ နှင့် ဦးမင်္ဂ (ခ) ဦးခင်မောင်ကြည်ပါ ၃၅
ဦးဂိုပိ (ခ) ဦးအောင်ဖေ ပါ၂ နှင့် ဦးမင်္ဂ (ခ) ဦးခင်မောင်ကြည်ပါ ၃၄
အမှု^(၂) တွင် ဟိန္ဒူဥပဒေကျမ်းအရ ဟိန္ဒူမိသားစုဝင်များအနေဖြင့် အမွေရှင်ကျန်ရှိသောပစ္စည်းများအနက် ပစ္စည်းခွဲဝေပေးစေလိုမှုစွဲဆိုထားသည်မှာ မှားယွင်းမှုမရှိကြောင်း၊ ဟိန္ဒူဥပဒေကျမ်းအပိုဒ် ၃၄၇၊ ၃၄၈ တွင် ဖော်ပြချက်အရ ဟိန္ဒူမိသားစုသည် ပစ္စည်းကို ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်ကြပြီး ခွဲဝေသည့်အခါတွင် ပစ္စည်းခွဲဝေပေးစေလိုမှုကို စွဲဆိုရမည်ဟုလည်းကောင်း၊

(၁) ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ- ၁
(၂) ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ တရားမအယူခံမှုအမှတ် ၂၂၄/၀၅ တရားရုံးချုပ်(မန္တလေး)

ဦးဝင်းဆွေပါ ၅ နှင့် ဦးဝိဝိ (ခ) ဦးအောင်ဖေပါ ၃၄ အမှု(၃)
 ဦးဝိဝိ (ခ) ဦးအောင်ဖေပါ ၈ နှင့် ဒေါ်ခင်တင့်ပါ ၂၃
 တွင် ထိုသို့စွဲဆိုခြင်းမရှိဘဲ အမွေပုံပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု စွဲဆိုခြင်း
 မှာ အမှုပုံစံမှန်ကန်မှုမရှိသည့်အပြင် တရားစွဲခွင့် (Right to Sue)
 မရှိဘဲ စွဲဆိုခြင်းသာဖြစ်၍ အမှုကိုပလပ်ရန်သာရှိသည်ဟုလည်းကောင်း
 ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် မူလမူတရားလိုသည် အမွေရှင်များမှာ
 ဟိန္ဒူများဖြစ်ပါက အမွေပုံစီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု စွဲဆိုခြင်းမှာ အမှုပုံစံ
 မှန်ကန်မှုမရှိသဖြင့် အမှုကိုပလပ်ရန်သာဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ မူလမူ
 ကို ပလပ်သင့်ကြောင်းလျှောက်လဲတင်ပြသည်။

၂၀၁၀
 ဦးစိုးရပါ ၁၀
 နှင့်
 ဦးနေလစိုး

လျှောက်ထားခံရသူ၏ရှေ့နေက ဟိန္ဒူဓလေ့ထုံးတမ်းအရ
 ကွယ်လွန်သူတို့ ကျန်ရစ်သောအမွေပုံပစ္စည်းတွင် ပူးတွဲလက်ရှိထားပြီး
 ပူးတွဲအကျိုးခံစားခွင့်ရှိမှုသာလျှင် ပစ္စည်းခွဲဝေပေးစေလိုမှုစွဲဆိုသော
 ပုံစံမှန်ကန်နိုင်ကြောင်း၊ ပူးတွဲလက်ရှိထားခြင်းမရှိ၊ ပူးတွဲအကျိုးခံစား
 ခွင့်မရှိခဲ့ပါက ပစ္စည်းလက်ရှိထားသူအမွေဆိုင်များအပေါ် အမွေပုံ
 စီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှုစွဲဆိုခြင်းမှာ အမှုပုံစံမှန်ကန်ကြောင်း၊ အဆိုလွှာ
 အပိုဒ် ၄ နှင့် ၅ အရ တရားလိုများသည် အမွေပစ္စည်းတွင် တရားပြိုင်
 များနှင့် ပူးတွဲခွဲဝေခံစားခွင့် မရရှိခဲ့ကြောင်း၊ အမွေပစ္စည်းအားလုံး
 သည် တရားပြိုင်များ၏လက်ဝယ်ရှိနေသောကြောင့် အမွေပစ္စည်း
 လက်ဝယ်မရှိ၊ ခွဲဝေခံစားခွင့်မရှိသူ တရားလိုများသည်အမွေပုံ
 စီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှုမှတစ်ပါး အခြားစွဲဆိုရန်အကြောင်းမရှိကြောင်း၊
ဒေါ်မမလေးပါ ၁၂ နှင့် ဒေါ်သန်းသန်းပါ ၁၅ အမှု(၄) မှာ ဟိန္ဒူဓလေ့
ဒေါ်မမလေးပါ ၁၂ ဒေါ်ချိုတီပါ ၁၅
 ထုံးတမ်းအရ အမွေပုံစီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှုဖြစ်ရာ မန္တလေးတိုင်းတရား
 ရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့်ဒီကရီအပေါ် တရားရုံးအဆင့်ဆင့်အယူခံဝင်ခဲ့ပြီး

(၃) ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ တရားမအယူခံမှုအမှတ် ၁၂၇/၀၄ တရားရုံးချုပ်(မန္တလေး)
 (၄) ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ- ၇၀

တရားရုံးချုပ်၊ အထူးအယူခံအထိ အမွေပုံစီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှုပုံစံ အရပင် စီမံခန့်ခွဲပေးခဲ့ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် တရားလိုသည် အမွေပုံ စီမံခန့်ခွဲပေးရန် စွဲဆိုသောအမှုပုံစံသည်မှားယွင်းခြင်းမရှိကြောင်း၊ ပဏာမငြင်းချက်အမှတ် (၅) အပေါ် အမှုပုံစံမှန်ကန်ကြောင်း ဖြေဆို ချက်မှာ ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်၍ ဤပြင်ဆင်မှုကို ပလပ်သင့်ကြောင်း လျှောက်လဲတင်ပြသည်။

မန္တလေးတိုင်းတရားရုံးက အောက်ပါ ငြင်းချက်အမှတ် (၄) နှင့် (၅) တို့ကို ပဏာမငြင်းချက်အဖြစ် ဦးစွာကြားနာဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်-

- ၄။ တရားလို (၁) သည် အမွေဆိုင်မဟုတ်၍ အမှုမှ ဖယ်ထုတ်ထိုက်သည်ဆိုသည်မှာ မှန်သလား၊
- ၅။ အမှုပုံစံမှားယွင်းနေသည်ဆိုသည်မှာ မှန်သလား၊

ဤပြင်ဆင်မှုတွင် ပြင်ဆင်မှုအကြောင်းပြချက်များမှာ အထက်ပါ ပဏာမငြင်းချက်အမှတ် (၅) နှင့်ပတ်သက်၍သာ တင်ပြ ထားကြောင်းတွေ့ရှိရသဖြင့် ငြင်းချက်အမှတ် (၅) နှင့်စပ်လျဉ်း၍သာ မူလရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှန်ကန်မှုရှိ မရှိ စိစစ်ရန်ဖြစ်သည်။

အမှုပုံစံမှန်မမှန်စိစစ်ရာ၌ တရားလို၏အဆိုလွှာတွင် အဆို ပြုထားသည့်အချက်များကို စွဲဆိုသည့်အမှုအမျိုးအစားအလိုက် ညီညွတ် ပြည့်စုံရန်လိုအပ်သည့်အင်္ဂါရပ်များနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိ မရှိကို စိစစ်ရသည်။ ထိုသို့ စိစစ်ရာ၌ ချေလွှာတွင်ဝန်ခံထားသည့် အချက် များကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အမှုပုံစံမှန်ကန် ခြင်းရှိ မရှိကို အဆိုအချေများအရ ဆုံးဖြတ်ရသည်ဆိုရာတွင်

အဆိုလွှာနှင့် ဝန်ခံထားသည့်ချေလွှာတို့ကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။
ဒေါ်ခင်မြင့် နှင့် ဒေါ်မြင့်မြင့်ပါ ၇ အမှု^(၅) ကို ရည်ညွှန်းသည်။
ထို့ကြောင့် ဤအမှုတွင် တရားလို၏အဆိုပြုချက်များသည် စွဲဆိုသည့်
အမှုအမျိုးအစားအလိုက် ညီညွတ်ရန် လိုအပ်သည့် အင်္ဂါရပ်များနှင့်
ကိုက်ညီမှုရှိ မရှိ ကြည့်ရှုစိစစ်ရမည်ဖြစ်သည်။

မူလမူတရားလို မောင်နေလစိုး၏အဆိုလွှာတွင် ပုဏ္ဏား
လူမျိုး၊ ဟိန္ဒူဘာသာကိုးကွယ်သူဦးအောင်ညိမ်း၊ ဒေါ်စိန်မြိုင်တို့မှသား
သမီး (၁၁) ယောက် ထွန်းကားရာ သားသမီးများအားလုံးသည်လည်း
ပုဏ္ဏားလူမျိုး၊ ဟိန္ဒူဘာသာကိုးကွယ်သူများဖြစ်ကြကြောင်း၊ တရားလို
(၁) ဒေါ်ဝင်းမာသည် ဦးအောင်ညိမ်း၊ ဒေါ်စိန်မြိုင်တို့၏ အဋ္ဌမမြောက်
သား ကိုစိုးဝင်း (ကွယ်လွန်) ၏ဇနီးဖြစ်ပြီး တရားလို (၂) မောင်နေလစိုး
မှာဦးစိုးဝင်းနှင့်ဒေါ်ဝင်းမာတို့၏ တစ်ဦးတည်းသောသားဖြစ်ပြီး
အမွေရှင်၏မြေးတော်စပ်ကြောင်း၊ တရားလို (၂) သည် အမွေရှင်၏
မြေးတစ်ဦးအဖြစ် အဘိုးအဘွားတို့ကျန်ရစ်သောအမွေပစ္စည်းတွင်
ဦးကြီးတော်စပ်သူများနှင့်အတူ အညီအမျှခွဲဝေခံစားခွင့်ရှိကြောင်း
ဖော်ပြအဆိုပြုထားသဖြင့် တရားလိုမောင်နေလစိုးသည် ပုဏ္ဏားလူမျိုး၊
ဟိန္ဒူဘာသာဝင်အမွေရှင်ဦးအောင်ညိမ်း၊ ဒေါ်စိန်မြိုင်တို့၏သား
ကိုစိုးဝင်း၏သားဖြစ်၍ တစ်နည်းအားဖြင့်အမွေရှင်တို့၏သား၏သား
(မြေးသား) အဖြစ် အမွေစီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု စွဲဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း
တွေ့ရသည်။

မူလမူတရားပြိုင်တို့က တရားလိုအဆိုပြုသကဲ့သို့ အမွေရှင်
နှင့်တရားလို၊ တရားပြိုင်များသည် ပုဏ္ဏားလူမျိုး၊ ဟိန္ဒူဘာသာ

(၅) ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ- ၅

ကိုးကွယ်သူများဖြစ်ပါက ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်သူများဖြစ်၍ အမွေပုံစံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု စွဲဆို၍ မရကြောင်း၊ အမှုပုံစံမှားကြောင်းချေပထားသည်။ ထို့ကြောင့် ပုဏ္ဏားလူမျိုး၊ ဟိန္ဒူဘာသာဝင်များအနေဖြင့် ဟိန္ဒူဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေအရ အမွေပုံစံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု စွဲဆိုခွင့်ရှိ မရှိကို စိစစ်ရမည်ဖြစ်သည်။

မစောတင် နှင့် ဆရာဆင်အမှု^(၆) တွင် မဏိပူရဟိန္ဒူများ သို့မဟုတ် ပုဏ္ဏားများ၏အမွေဆက်ခံမှုမှာ ဟိန္ဒူဥပဒေ (ဒါယျဘာဂဥပဒေ) နှင့်ပုဏ္ဏားဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေတို့နှင့်သက်ဆိုင်ကြောင်း ထုံးဖွဲ့ထားသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအမှုတွင် အမွေရှင်နှင့်တရားလို၊ တရားပြိုင်တို့သည် ပုဏ္ဏားလူမျိုး၊ ဟိန္ဒူဘာသာကိုးကွယ်သူများဖြစ်ပါက ဟိန္ဒူဥပဒေ (ဒါယျဘာဂဥပဒေ) အရ အမွေပုံစံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု စွဲဆိုခွင့်ရှိ မရှိကို စိစစ်ကြည့်ရန်လိုအပ်သည်။

ဥပဒေပညာရှင် D.FMULLA ရေးထားသည့် PRINCIPLES OF HINDU LAW; (12th EDITION) ဟိန္ဒူကျမ်းအခန်း (၃) တွင် အမွေဆက်ခံရေး အခြေခံမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ဖော်ပြထားရာ ဟိန္ဒူကျမ်း အပိုဒ် ၂၂ တွင် ဟိန္ဒူများသည် မိတ္တူကရုဥပဒေနှင့် ဒါယျဘာဂဥပဒေတို့အရ နည်းလမ်းနှစ်သွယ်ဖြင့် အမွေဆက်ခံကြကြောင်း၊ အပိုဒ် ၂၆ တွင် အမျိုးသမီးများသည် ဟိန္ဒူယောက်ျားတစ်ဦး၏အမွေကို အကန့်အသတ်ဖြင့်သာခံစားခွင့်ရှိကြောင်း ရေးသားဖော်ပြထားသည်။ ဒါယျဘာဂဥပဒေအရ အမွေဆက်ခံမှု (co-heirs) နှင့်ပတ်သက်၍ ဟိန္ဒူကျမ်းအပိုဒ် ၃၁ (၂) တွင် အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်-

(၆) ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး (လွှတ်တော်) စာ- ၈၉

" 31 (2) According to the Dayabhaga school two or more persons inheriting jointly take as tenants-in-common, except only (1) widows, and (2) daughters who take as joint tenants with rights of survivorship."

ထို့ကြောင့် မုဆိုးမနှင့်သမီးမှအပ ကျန်အမွေဆက်ခံသူများ သည် ကိုယ့်အစုနှင့်ကိုယ့်အစုလိုက် (tenant in common) အမွေ ဆက်ခံကြပြီး မုဆိုးမနှင့်သမီးတို့သည် စုပေါင်းအမွေဆက်ခံ (joint tenant) ကြကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

ဒါယုဘာဂဥပဒေ (Dayabhaga Law) အရ ပစ္စည်းခွဲဝေ ခြင်း (Partition) နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အခန်း ၁၇၊ အပိုဒ် ၃၄၈ ၏ ဥပမာတွင် 'အေ' ကွယ်လွန်သည့်အခါ 'ဘီ' နှင့် 'စီ' သားနှစ်ဦး ကျန်ရှိ ကြောင်း၊ 'ဘီ' ကွယ်လွန်သည့်အခါ သား 'ဒီ' ကျန်ရှိပြီး 'စီ' ကွယ်လွန် သည့်အခါ ဇနီး 'ဒဗလျူ' ကျန်ရှိကြောင်း၊ 'ဒဗလျူ' သည် 'ဒီ' အပေါ် ပစ္စည်းခွဲဝေပေးစေလိုမှုစွဲဆိုရန်ဖြစ်ပြီး တရားရုံးက ပစ္စည်း၏ထက်ဝက် ကို ခံစားခွင့်ပြုရန်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

အဆိုပါ ဥပမာအရဆိုလျှင် မုဆိုးမဖြစ်သူသည် ဟိန္ဒူ ယောက်ျား ဖြစ်သူ၏အမွေကို အကန့်အသတ်ဖြင့် ဆက်ခံခွင့် (Limited Estate) ကိုသာ ရရှိသောကြောင့် ပစ္စည်းခွဲဝေပေးစေလိုမှု စွဲဆိုရန်ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

သား၊ မြေးသား၊ မြစ်သားတို့နှင့်ပတ်သက်၍ အပိုဒ် ၃၄၉ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်ကိုတွေ့ရသည်-

349. Sons, grandsons and great-grandsons.-

Under the Dayabhaga law a son is not entitled to a partition of the coparcenary property against his father. The reason is that a son, according to that law, does not acquire by birth any interest in ancestral property. The same rule applies to grandsons and great-grandsons. { ss 273- 274}.

သို့ဖြစ်၍ ဒါယျဘာဂဥပဒေအရသား၊ မြေးသားနှင့်မြစ်သား တို့သည် အမွေပစ္စည်းကို ခွဲဝေပေးစေရန်အတွက် “ပစ္စည်းခွဲဝေပေးစေလိုမှု” (Suit for Partition) စွဲဆိုခြင်းမပြုနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ အမွေပုံစံမခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု (Administration Suit) သာ စွဲဆိုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူတို့၏ရှေ့နေက တင်ပြသော ဒေါ်ခင်တင့် ပါ ၅ အမှု^(၂) နှင့် ဦးဝင်းဆွေပါ ၅ အမှု^(၃) တို့တွင် ဟိန္ဒူပုဏ္ဏား အမွေရှင်ဦးလူကလေး၏သမီးတစ်ဦးဖြစ်သူဒေါ်အေးချို၏သားသမီးများ အနက်သားဖြစ်သူ ဦးဂိုပန်၏ဇနီးနှင့်သားသမီးများက ဦးလူကလေး ကျန်ရစ်သောအမွေပစ္စည်းများကို ခွဲဝေပေးစေရန်စွဲဆိုမှုဖြစ်ပြီး ထိုအမှုများတွင် ဒေါ်အေးချို၏လက်ထပ်ထိမ်းမြားမှုမှာ ဟိန္ဒူဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့်ညီညွတ်မှုရှိ မရှိ အဓိကဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ယခုအမှုမှာ တရားလိုစွဲဆိုသောအမှုပုံစံမှန်ကန်မှုရှိ မရှိနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အငြင်းပွားမှုအပေါ် ဆုံးဖြတ်ရန်ဖြစ်၍ လျှောက်ထားသူ တို့၏ရှေ့နေတင်ပြသောအမှုများတွင် ထည့်သွင်းသုံးသပ်ချက်များမှာ

၂၀၁၀
ဦးစိုးရပါ ၁၀
နှင့်
ဦးနေလစိုး

ဤအမှုဖြစ်ရပ်နှင့်မတူညီသဖြင့် ဤအမှုအတွက် အဖြေမဟုတ်ချေ။
ဤအမှုတွင် တရားလို (၂) မောင်နေလစိုးသည် အမွေရှင်အဘိုးဖြစ်သူ
ဟိန္ဒူဘာသာဝင်ဦးအောင်ညိမ်းကျန်ရစ်သောအမွေပစ္စည်းကို ခွဲဝေ
ခံစားခွင့်ပြုရန် “အမွေပုံစံမခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု” (Administration
Suit) စွဲဆိုခြင်းဖြစ်ရာ ဒါယျဘာဝဥပဒေ၊ ဟိန္ဒူဥပဒေကျမ်းအပိုဒ်
၃၄၉ နှင့်ညီညွတ်မှုရှိသဖြင့် အမှုပုံစံမှားယွင်းသည်ဟု မဆိုသာချေ။

ဤအခြေအနေတွင် မူလရုံးက ငြင်းချက်အမှတ် (၅) ပဏာမ
ငြင်းချက်အပေါ် အမှုပုံစံမှားယွင်းနေသည်ဆိုခြင်းမှာ မမှန်ကြောင်း၊
ကျန်ငြင်းချက်များဖြေဆိုနိုင်ရန် သက်သေခံချက်များ ရယူသွားမည်
ဖြစ်ကြောင်း အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ခြင်းမှာ ဥပဒေနှင့်မညီ၊ မှားယွင်း
ချွတ်ချော်နေသည်ဟုမဆိုသာသဖြင့် ဤပြင်ဆင်မှုတွင် စွက်ဖက်
ပြင်ဆင်ရန်အကြောင်းမရှိချေ။

ထို့ကြောင့် ဤတရားမပြင်ဆင်မှုကို စရိတ်နှင့်တကွပလပ်
လိုက်သည်။

ရှေ့နေခ ကျပ် ၂၀၀/- သတ်မှတ်သည်။